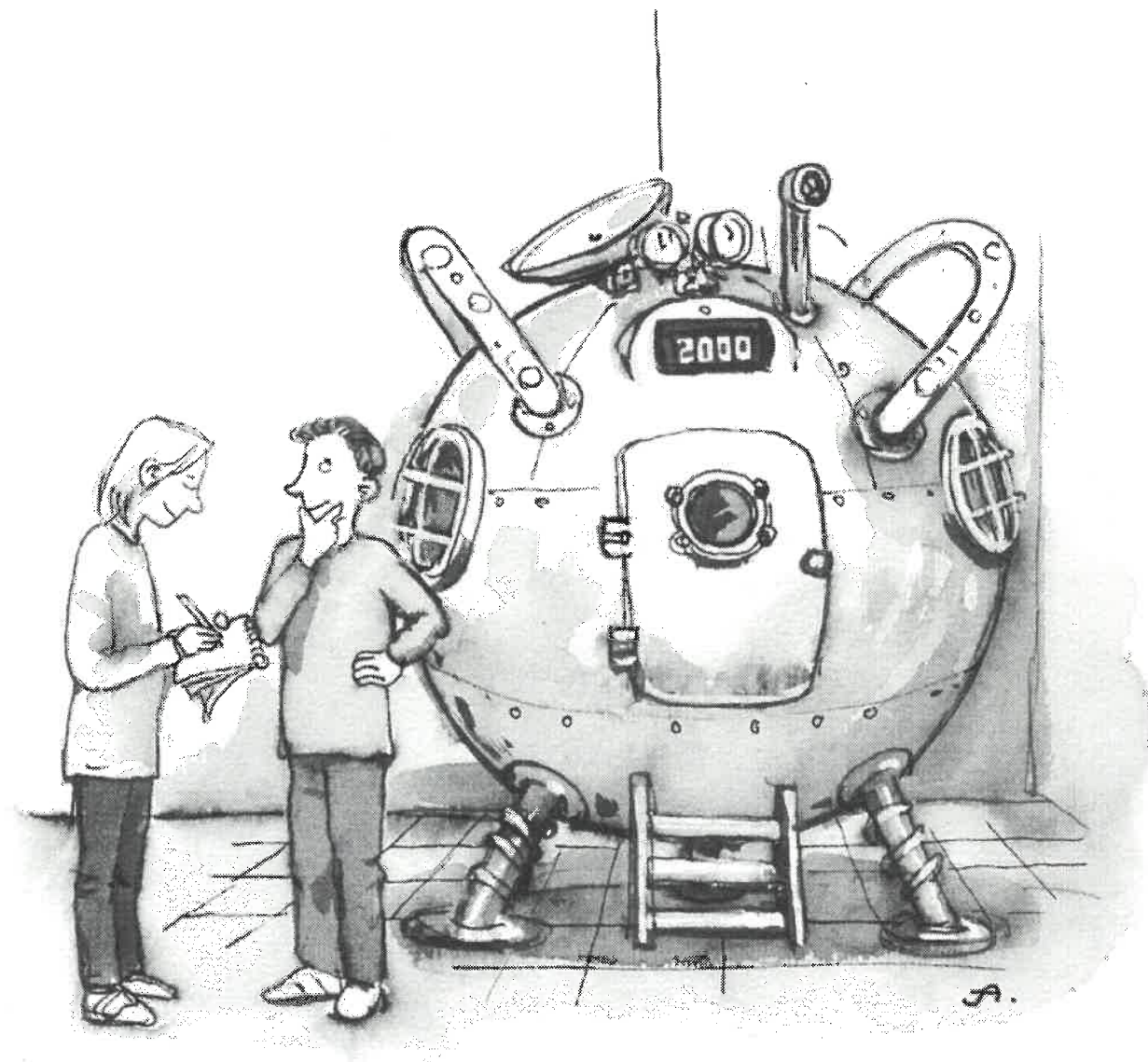

Ämnesprov i matematik skolor 9

Informationsblad till

Delprov B – Tidsmaskinen

Erik och Frida känner en skygg men skicklig uppfinnare. Inför det nya årtusendet har han byggt en tidsmaskin som Erik och Frida får prova. Men bränslet räcker bara till fyra nedslag i historien så det gäller att planera resan noga för att få se det man

vill. Erik och Frida funderar länge men bestämmer sig till slut. De vill se en levande dinosaurie, de vill hälsa på i en stenåldersby, vara med när pyramiderna byggs och så träffa Pythagoras.

Dinosaurien

Första stoppet på resan för Erik och Frida hundra miljoner år bakåt i tiden. Resan tog bara några sekunder innan Erik och Frida kunde hoppa ur sin maskin och på vingliga ben se sig omkring. Landskapet var frodigt, träden jättehöga och luften varm och fuktig. Det dröjde inte länge förrän den första dinosaurien dök upp framför deras fötter. Men den var liten och såg mest ut som en vanlig ödla. Erik hoppades få se en riktig jätte och var besviken. Tillsam-

mans med Frida gick han ner mot en sjö och där på andra sidan stod faktiskt en jättestor dinosaurie alldeles stilla och betade bland de höga trädens blad. Erik fick fram sin kamera och tog några kort. De var hungriga och åt sin matsäck innan de skyndade sig runt sjön. När de kom fram var den stora dinosaurien borta. Men kvar på marken låg ett jätteägg som dinosaurien antagligen lagt.

Stenåldersbyn

Erik och Frida tog sig tillbaka till sin tidsmaskin och drog iväg mot nästa stopp i historien. De landade i ett sandmoln vid Eufrats strand för cirka 20 000 år sedan. De klev ut i den heta och torra luften och tittade länge på det myllrande livet i byn vid stranden. Några flickor kom bärande på lädersäckar med vatten som de hämtat i floden. De bar två säckar var, hängande på ett ok som de bar över axlarna. Det såg tungt ut tyckte Frida.

När Erik och Frida gick genom byn kändes det som om de var osynliga. Massor av småbarn lekte överallt.

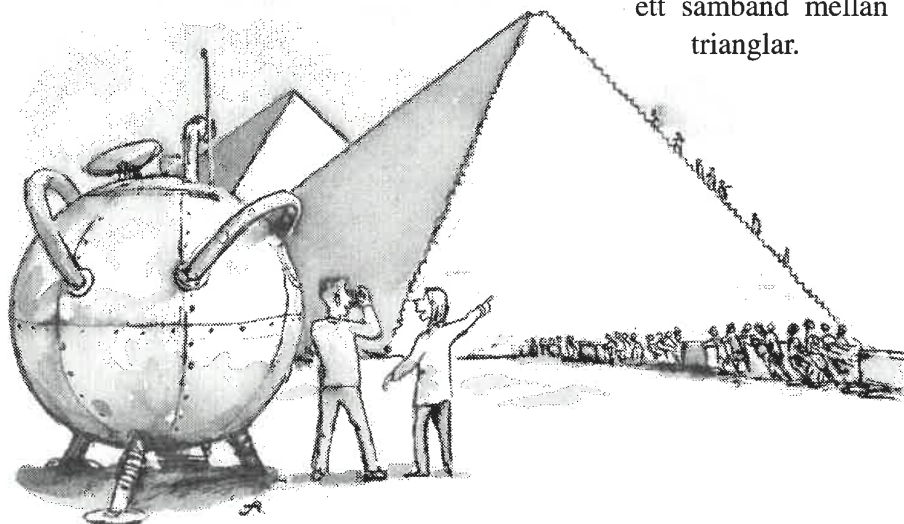

De kikade in i en hydda som måste vara något slags förråd. Där hängde det djurhudar på väggarna och torkat kött och fisk under taket. På en lång bänk stod det krukor och framför krukorna fat med stenar, kottar eller benbitar på. Erik och Frida förstod att de där sakerna på faten på något sätt visade hur mycket som fanns kvar av vad man nu hade i krukorna.

Mitt i byn fanns en jättestor sten där man huggit ut ett stort handavtryck. Där föll invånarna på knä med böjda huvuden – de trodde att jättemänniskans hand skyddade dem mot krig och hungersnöd.

Cheopspyramiden

Erik och Frida lyfte för att nå sitt tredje mål. Nu stannade maskinen i Egypten 2559 f Kr. Ute i den heta öknen var ett pyramidbygge i full gång.

Erik och Frida stannade andaktsfullt och såg på när tusentals arbetare släpade fram stenblock efter stenblock. Den mäktiga Cheopspyramiden var nästan färdig. Längs pyramidens kant byggde man en trappa upp till pyramidens topp.

Det var nu eftermiddag men solen lyste ännu starkt över området. Frida och Erik började klättra upp mot pyramidens topp. Det tog en bra stund, men när de svettiga och utpumpade nådde ända upp var det en otrolig utsikt över öknen och den myllrande arbetsplatsen som mötte dem.

Pythagoras

Det sista uppehållet på tidsresan tog Erik och Frida till Kroton, en hamnstad i södra Italien, omkring år 500 f Kr. Där upptäckte de en folksamling på stranden och gick närmare för att se vad som pågick. Där satt

den store matematikern Pythagoras omgiven av sina lärjungar som koncentrerat lyssnade och tittade när han undervisade. Han ritade trianglar i sanden och förklarade för de lyssnande eleverna att det finns ett samband mellan sidorna i vissa trianglar.

Erik och Frida tittade fascinerat på en stund. Men det dröjde inte länge förrän tidsmaskinen kallade. Och några sekunder senare kunde de trötta men nöjda med sina upplevelser, kliva ur i sin egen tid, en kväll i Sverige i början av det nya årtusendet.

